

Modtager
Social- og boligminister Pernille Rosenkrantz-Theil,
sbmin@sm.dk

Socialudvalget via Folketingets hjemmeside

C.c. Familieretshusets ledelse til orientering

3. juni 2024

Forældreansvarsloven: Det går den forkerte vej for voldsramte familier

Som psykolog og indehaver af Litehouse Consult og i min egenskab af partsrepræsentant retter jeg hermed henvendelse for at oplyse om udviklingen af praksis i de komplekse familieretssager. Det går den forkerte vej for de voldsramte familier.

I Litehouse Consult er vi specialiserede i de komplekse familieretssager; vi dækker hele landet og følger udviklingen i retskredse, Familieretshuset og i kommuner landet over. Vore klienter er alle "beskyttende forældre", dvs. en forælder, som er eller har været udsat for vold, eller hvor samvær medfører svær mistrivsel for børnene. Ofte er der påstande om vold eller overgreb mod barnet.

Oplevelsen af at være umyndiggjort i forhold til at beskytte sit eget barn traumatiserer beskyttende forældre. Og sagsgangene tærer på deres ressourcer, så børnene er efterladt med en langt mindre tilgængelig primær omsorgsperson. Deres belastningsreaktioner skyldes karakteren af de sagsforløb, de oplever i familieretssystemet og i kommunerne, hvor der stadig mangler den nødvendige voldsfaglige forståelse.

Det er på baggrund af disse erfaringer, jeg retter henvendelse til jer med en kort præsentation af fire sager, der illustrerer de nævnte problemer.

Sag nr. 1

Sag nr. 1 vedrører en lille pige, som jeg beskrev for jer i SOU, bilag 131 af 2. februar 2022. Jeg skrev dengang, at hvis ingen greb ind i det familieretlige forløb, ville den lille pige blive traumatiseret og risikere at blive påført varige skader af det familieretlige forløb. Få måneder efter min skrivelse til jer blev hun så konstateret traumatiseret. Dette skete i forlængelse af den række af samvær, som den lille pige decideret skreg sig igennem.

Hun udviste ingen spor af traumer forud for sit forløb i familieretssystemet, som forbliver den eneste forklaring på, at hun i dag er svært skadet på sin udvikling.

Selv om sagen i november 2022 endte med et samværsstop, kom beskyttelsen af barnet så sent, at skaden allerede var sket under forløbet i Familieretshuset. Min klient tabte også flere tvangsfuldbyrdsessager undervejs, stadfæstet i landsretten, dvs. at den instans, der i særlig grad skal beskytte børn og prioritere deres ret til at udvikle sig, svigtede.

Den lille pige, der i dag er tre år gammel, er endnu langt fra færdigbehandlet for sine traumer. Trods stor indsats, også fra kommunen, er hun fortsat så påvirket, at hun tæller for tre i sin dagpleje, hvor hun fortsat har forkortede dage og skal mandsopdækkes.

Sagen illustrerer, at selv om lovgiver i 2019 skærpede ordlyden i forældreansvarslovens §§ 1 og 4, således at hensynet til barnets ret til trivsel skal komme i første række, så vægtes

hensynet til samvær fortsat langt højere. Det gælder også familieretten, der burde stå som garant for barnets ret til trivsel.

Det børnesagkyndige argument synes at være, at et barn per definition ikke kan trives og udvikle sig godt, medmindre der er samvær, så §§ 1 og 4 omfortolkes sådan, at det handler om børns ret til samvær. Og det er altså det argument, der fører til sager som denne.

Sag nr. 2

Sag nr. 2 kalder vi "hårvikaren". Moren havde oplevet æresvold, dødstrusler, social kontrol og farens stofmisbrug. Da han skulle have foretaget en hårstråtest, oplyste han først, at han var skaldet. To dage senere dukkede der dog en person op til testen, som havde 4 cm langt hår. Det var der ingen, der satte spørgsmålstegn ved.

Omvendt fremlagde moren en rapport fra RED Center for æresrelaterede konflikter. På trods af at Danmark har afgivet rapport til GREVIO (komitéen under Europa-Parlamentet, der overvåger implementeringen af Istanbulkonventionen) om, at sådanne rapporter skal inddrages, blev den ikke tillagt nogen vægt.

I retten opfordrede dommeren moren til at forlige sagen, da hun ellers ville dømme til fordel for faren. Under det pres indgik hun forlig om overvågede samvær i Familieretshuset i tillid til, at de børnesagkyndige ville passe på børnene. Børnene frygtede imidlertid deres far så meget, at hun knapt kunne få dem afsted.

Da moren også selv frygtede faren, bad hun mormoren om at overlevere børnene. Mormoren blev sat under stort pres i Familieretshuset: De krævede, at hun ikke blot skulle overlevere børnene, men at hun også skulle medvirke under samværene, hvilket hun nægtede.

Børnene nægtede konsekvent at træde ind i samværslokalet. Senere nægtede de helt at gå ind i bygningen. For hvert forsøg blev deres modstand større. Og for hvert forsøg satte de børnesagkyndige børnene under tiltagende pres for at overbevise dem om at medvirke.

I alt skulle børnene afsted til overvåget samvær ni gange. Til slut nægtede de at træde ud af bilen.

Hårdt presset af advokaten endte Familieretshusets ledelse med at erkende, at der *ikke* er lov hjemmel til at kræve, at bopælsforælderen (eller dennes stedfortræder) medvirker under overvåget samvær. Mormoren fik en mundtlig undskyldning, men denne blev ikke skrevet ind i samværsrapporten.

Til slut suspenderede Familieretshuset de overvågede samvær. Sagen startede i 2020, da børnene blev født. Sagen blev siden genstartet i 2022, og den er netop oversendt til familieretten, hvor den igen afventer afgørelse.

I rapporten fra de overvågede samvær understreger Familieretshuset farens evne til at samarbejde. Med det mener de, at han var god til at følge deres anvisninger. Derimod beskriver de, at mormoren ikke "samarbejdede". Hermed menes der, at hun ikke ville medvirke under de overvågede samvær. Det kan lægges moren til last.

Så selv om der ikke er hjemmel til at kræve, at en forælder medvirker under overvågede samvær, blev det ud fra en børnesagkyndig fortolkning alligevel lagt moren til last, at hun frygter faren og beskytter sig selv mod at blive retraumatiseret af fælles møder.

Rapporten konkluderer ikke noget om børnene, da de nægtede at udtale sig. Derfor er Familieretshusets vurdering af parternes "samarbejdsevne" det eneste nye grundlag, der nu er oversendt til retten. Og det arbejder altså klart til farens fordel og til morens ulempe.

Sagen viser bl.a., hvordan børnesagkyndige omfortolker en voldsramts mors adfærd. Det, der er en naturlig følgevirkning af vold – at man retraumatiseres af at være i lokale med sin voldsmand – fortolkes som chikanøs adfærd og som manglende evne til at støtte børnenes behov for samvær. Den fortolkning kan gøre, at en voldsramt mor mister sine børn – alene fordi hun er voldsramt. Sagen understreger behovet for voldsfaglig viden i familieretten.

Det skal tilføjes, at også i sag nr. 1 blev moren forsøgt tvunget ind i overvågningslokalet. Da hun nægtede, fordi det ville retraumatisere hende, opfattede Familieretshuset det som "samværschikane" og opfordrede faren til at starte en tvangsfuldbyrdelsessag, selv om barnet var overleveret. Familieretshuset betegnede hendes adfærd som "forældrefremmedgørelse".

Det var netop den idé, at den voldsramte mor var den chikanøse part, som førte til sagens alvorlige udfald for barnet. Fokus var det forkerte sted, og man forstod ikke hendes behov for at beskytte sig selv mod retraumatisering.

Sag nr. 3

I sag nr. 3 må en gravid mor flygte med sin lille datter til et krisecenter pga. svær grad af psykisk vold og tegn på, at faren indimellem mister sin virkelighedssans. Hun føder deres anden datter på krisecentret, men har trods situationen overskud til at sikre, at den store pige har videosamvær med sin far fra krisecentret. Senere indgår hun i en privat aftale om samvær i en optrappingsordning.

Pigerne går gradvist i mistrivsel, men først efter lang tid begynder de at tale om farens vold mod dem. De fortæller samlet set og over en periode om

- at få slag, herunder i ansigtet, i numsen og på kroppen
- at blive skubbet, så de falder hen ad gulvet
- at få lussinger
- at blive rusket
- voldsom fastholdelse liggende ned med hænderne på ryggen, mens de græder
- at blive fastholdt i sofa med skub ud over kanten, så de falder på gulvet og slår sig
- at blive holdt ud i strakt arm (den yngste pige) og sluppet, så hun falder på gulvet og slår sig
- at blive hevet voldsomt i øret, at blive trukket op af et badekar i øret (den yngste pige), at blive hevet med i øret, hvis de ikke går hurtigt nok, dette sker også i offentligheden
- at blive nevet hårdt i armene, i armhulen og andre steder på kroppen
- at få "smølfespark" i ansigtet
- at opleve voldsom vrede og uforudsigelighed i farens adfærd
- at møde høje krav til deres færdigheder og få voldsom kritik
- at mad bliver tilbageholdt, hvis de ikke har "opført sig ordentligt"

- ofte at blive kaldt "dumme" eller "babyer", og at de er fejltagelser og aldrig skulle være født
- at blive taget udenfor (den ældste pige), når hun ikke kunne sove, hvor faren pressede på hendes krop, så det gjorde ondt og hun græd,
- at få nedsættende bemærkninger om deres evner (tegne, spille klaver, matematikopgaver, etc.)
- at blive afkrævet handlinger, som går langt ud over deres evner, og at blive kritiseret, når de ikke kan
- at han tilbageholder trøst, hvis en af dem slår sig
- at han beder børnene om at stå i "skammekrogen"
- at han giver ordrer og så siger det modsatte lige bagefter, dette gøres gentagne gange, hvilket forvirrer børnene og gør dem kede af det, bange og utrygge
- at få trusler om, at far kommer i fængsel eller dør, hvis børnene er "stikkere" og fortæller om, hvad der foregår i hjemmet hos ham.

Børnene fortæller også om:

- Svær overinvolvering af børnene i:
  - erfaringer fra den efterretningstjeneste, faren tidligere har arbejdet i
  - sin egen soldatertid i sit oprindelsesland og detaljer om patruljeringer
  - fortællinger om krig og hjernevask, hvilket skræmmer børnene
  - at børnene kan "blive taget"
- Videofremvisning til nytår, hvor man detaljeret ser personer få sprængt øjne ud og fingre af, så de skal blive bange for nytårskrudt og holde afstand – dette sker forud for, at de går tur nytårsnat for at se på fyrværkeri, børnene er skrækslagne og har mareridt om det
- Videofremvisning af detaljerede videoer af krigen i Ukraine m.m.

Børnene fortæller om volden både til kommunen, til familiebehandleren og under afhøring hos politiet. Faren erkender at have det, han kalder voldsomme opdragelsesmetoder, sådan gør man i det land, han kommer fra. Og hver episode bortforklarer han med forskellige former for uheld eller mangel på forsigtighed.

Kommunen sætter siden ind med 1,5 års familiebehandling. Mens behandlingen står på, er der kun få voldsepisoder. Så snart behandlingen afsluttes, og sagen lukkes, starter volden op igen. Denne gang suspenderes samværet, mens sagen undersøges.

Bevisbyrden løftes ikke i straffesagen; der skete en teknisk fejl, så kommunen havde afholdt børnesamtaler forud for afhøringen, hvilket formentlig havde påvirket politiets afhøring.

Pigerne undersøges i Børnehuset. Her når man på baggrund af tests frem til, at i hvert fald den ene pige er traumatiseret af de hændelser, hun fortæller om. Men testen viser også, at der er spor af mere diffuse følgevirkninger. Testen kan naturligvis ikke sige, hvad der har forårsaget disse diffuse belastningsreaktioner, men man tolker, at det må skyldes "forældrenes konfliktniveau". Man overser altså, at børnene også har været vidner til farens psykiske vold mod moren.

Da sagen om samvær kommer for retten, anmoder moren om fuld forældremyndighed. I forhold til samvær anmoder hun om, at samværet fremover først skal være overvåget i et

halvt år og siden dagsamvær hver anden uge med overleveringer på et neutralt sted i det offentlige rum.

Familieretten afsiger dom. Der dømmes til fortsat fælles forældremyndighed. Samværet fastsættes som tre overvågede samvær. Herefter skal der være uovervåget samvær i en optrappingsordning fra dagsamvær til en 10/4-ordning. Retten fastsætter konkret, at overleveringer skal ske på bopælen. Der fastsættes også deling af alle ferier.

Retten finder ikke, at der er konkrete holdepunkter for at antage, at forældrene ikke fremover vil kunne samarbejde. Retten lægger også vægt på, at pigerne i kommunen har udtalt, at de savner deres far og gerne vil se ham. Pigerne mente imidlertid, at samværet skulle være overvåget; det fremgår af journalen fra deres traumeterapeut, men denne inddrages ikke i sagen. Endelig lægger retten vægt på, at kommunen på baggrund af Børnehusets tests har konkluderet, at børnenes udsagn til dels må bero på "konfliktfeltet" mellem forældrene. Farens psykiske vold mod moren omtales altså nu som et konfliktfelt, som parterne må lære at håndtere.

Sagen illustrerer, at domstolene sjældent tager højde for vold mod børn, medmindre bevisbyrden er løftet i en straffesag. Det gælder også i sager, hvor børnene udtaler sig om volden til uvildige myndigheder på en måde, der er detaljeret, konkret og konsistent over tid.

De tager endnu mindre højde for vold mod mødre og slet ikke for den psykiske vold.

Såfremt moren alene havde anlagt sag om samvær og ikke også om forældremyndigheden, ville L115, der forventes vedtaget 04.06.24, medføre, at en sag som denne ikke kan ankes uden appeltilladelse, selv om resultatet synes åbenlyst forkert. Det fremstår tydeligt, at det er et spørgsmål om tid, før faren slår pigerne igen. Og hvad skal der så ske?

Lovens klare udgangspunkt om, at der skal være samvær, er til hinder for, at børn som disse beskyttes mod vold. Systemet er dermed designet til at skabe gengangersager for de familier, hvor det står allerværst til.

En sag som denne ville være hjulpet af, at man vender udgangspunktet om i de komplekse sager (de såkaldte § 7-sager, dvs. sager med alvorlige risikofaktorer), således at udgangspunktet da er, at den fælles forældremyndighed ophæves. Udgangspunktet bør også være, at der enten ikke fastsættes samvær, eller at der alene fastsættes overvåget samvær eller kendesamvær (uden overnatning) ud fra en konkret vurdering.

Sag nr. 4

I sag nr. 4 er der påstande om seksuelle overgreb af voldelig karakter mod et mindre barn og også påstande om fysisk vold mod barnet. Dette startede, da barnet var ret lille.

Grundet barnets alder er det sjældent, at bevisbyrden for overgreb kan løftes i en straffesag. Forudsætningen for at kunne beskytte mindre børn er derfor, at der anlægges et udpræget forsigtighedsprincip i familieretssagerne.

I denne sag havde man barnets egne oplysninger, der fremkom i fragmenteret form, men dog i klar tale om en del af oplevelserne. Han nægtede dog at tale om alle oplevelser. Derimod reagerede barnet med så svær mistrivsel, at kommunen bl.a. iværksatte legeterapi for barnet.

Situationen er kendetegnende for sager med påstande om vold eller overgreb mod mindre børn. I denne sag var der dog en dygtig psykolog på, og jeg vælger derfor at citere en lang passage fra hendes vurdering af den legeterapi, hun gennemførte, idet den indsigt er nødvendig for at forstå, at min klient er rystet over sagens aktuelle forløb. Psykologen skrev:

Det er indtrykket ud fra legeterapien, at [barnet] både arbejdede med noget, som er åbent/kendt, og samtidigt også med noget, som skulle holdes skjult. Det, som fremstod åbent, var angsten for sin far, som [barnet] selv specifikt nævnte i en legeterapisession. Dette skete i forbindelse med, at der fra Familieretshuset blev truffet beslutning om, at [barnet] skulle genoptage samværet med sin far. I legeterapien bragte [barnet] dette tema op ved gentagne gange at sige 'jeg vil ikke se [faren]'. [Barnet] fremstod her tydeligt trykket og angst, og [barnet] gav som forklaring, at [faren] havde slået, skubbet og truet med at tage ham væk fra sin mor. [Barnet] sagde, at han var bange for, at det skulle ske igen, når han var sammen med far. Parallelt med dette lader der dog til at være noget, som stadig er hemmeligt eller usynligt, og som skal gemmes væk. Hvor angsten for far kan italesættes af [barnet] er der en del legetemaer med at skulle skjule, hemmeligholde eller få noget til at forsvinde.

... [barnet] har gennem det meste af forløbet arbejdet med nogle gennemgående temaer i symbolsk form, der indikerer, at [barnet] har oplevet og muligvis fortsat oplever en form for grænseoverskridende adfærd. [Barnet] har en meget høj grad af forsvar, som aktiveres når han kommer i kontakt med dette psykiske materiale, og der er noget, som stadig fremstår som farligt, skadeligt og angstprovokerende.

Som det fremgår, forsøgte Familieretshuset/familieretten i 2022 at fastsætte samvær, der indledningsvis skulle være overvåget. Det førte til, at barnet uge efter uge skreg og nægtede at forlade bilen, hvor han barrikaderede sig, mens han slog hovedet mod bilvinduet.

I de forgangne to år har barnet haft ro fra familieretssager. Han har også andre sårbarhedsfaktorer, og det har derfor været en langvarig opgave at hjælpe ham mod bedre trivsel. I den periode har han gået i traumeterapi, og det tog det næsten 1,5 år at gøre ham tryk nok til, at han for alvor kunne åbne sig for terapeuten. Endelig kom det førnævnte skjulte tema frem i lyset. Barnet fortæller detaljeret om voldelige, seksuelle overgreb foretaget af faren under samvær. Det er disse detaljer, den første terapeut beskrev, at han holdt "indkapslet" i sig, hun skrev, at hans forsvarsværker var uigennemtrængelige på daværende tidspunkt. Og der er forsvarsværker af en årsag; psyken er så viseligt indrettet, at den beskytter os mod at huske ting, vi endnu ikke kan tåle at huske. Derfor er respekten for barnets psykologiske forsvarsmekanismer altafgørende.

Netop da barnet begynder at være i stand til at bearbejde disse temaer i terapien, starter faren en ny samværsag op. Barnet er til børnesamtale i Familieretshuset og grundet den terapi, han har gået i, er han nu i stand til at sætte langt flere ord på, hvad det er, han har oplevet, som han før holdt hemmeligt.

Under det opfølgende møde i Familieretshuset, hvor min klient skal have forelagt børnesamtalen og høre Familieretshusets vurdering, udtaler *to børnesagkyndige* følgende:

Det fremgår, at [barnet] endnu frygter sin far og frygter, at overgrebene skal ske igen. Dvs. at han husker sin far, som noget, der kun er dårligt. Ens biologiske ophav er så vigtigt for, hvordan man selv dannes, at det vil skade hans identitetsdannelse, at han slet ikke kan få øje på noget positivt i sin egen far. Derfor er det som udgangspunkt bedst for et barn, der er traumatiseret af en forælder, at de har samvær med den forælder – selvfølgelig i form af overvåget samvær – men det er altså det bedste for ham.

Det ligger dem på sinde at overbevise min klient om, at hun – hvis hun vil være en god forælder – bør bakke op om denne forståelse af barnets behov, og deres vurdering fremlægges på en stærkt appellerende måde.

I mødenotatet skriver de:

[Moren] har under mødet modtaget børnesagkyndig og juridisk rådgivning om

- Hvis [barnet] ikke får mulighed for at få andre oplevelser med sig om [faren] vil han gå gennem sin barndom i frygt for sin far.
- Børn har brug for at vokse op i vished om, at de er elsket og passet på af begge forældre, også den barnet ikke har kontakt med.
- Det kan være svært for børn at vælge den ene forælder fra. [Barnet] har brug for voksenstøtte til at genetablere kontakten med sin far.

Det er det syn på traumatiserede børns behov, der hele tiden har præget det familieretlige system, men det er sjældent, man ser det i så klar tekst, som det er noteret her.

Sag nr. 4 viser, hvordan Familieretshuset har en selvopfattelse af at have fået ”voldsfaglig viden”, som de belærer voldsramte mødre om.

Der er *ikke* belæg for deres påstand om, at et traumatiseret barn *bør* have samvær.

Der er heller ikke belæg for deres udsagn om, at et barn, der har været udsat for overgreb, faktisk har det nævnte behov for at forstå, at krænkeren også er et godt menneske. Familieretshuset overser her, at enhver heling fra en krise foregår i faser. Disse faser er man nødt til at respektere, så man ikke arbejder med fremtidsforståelsen på et tidspunkt, hvor barnet endnu har stærkt forhøjet alarmberedskab, har forhøjede forsvarsværker, stadig er i mistrivsel og fortsat er meget sårbart.

Familieretshusets vurdering synes snarere at bygge på en overbevisning om, at børns indre skal tilgås med en daseåbner. Tvungen overvåget samvær må for barnet antages at opleves sådan, at han i ly bag både forsvarsmekanismer og sit tydelige ”nej tak” til kontakt med sin far alligevel skal tvinges ind i det, han frygter mest og ønsker mindst, på et tidspunkt i sit liv, hvor han fortsat er yderst sårbar.

Såfremt dette barn nogensinde bliver klar til at udvikle en forståelse af sin far som et menneske, der også rummer noget godt, er det min vurdering, at denne fase tidligst vil indtræde, når barnet bliver voksent. Det er formentlig ikke svært at forestille sig, at uanset hvor meget familieretten måtte presse dette barn, så vil barnet kun blive efterladt mere traumatiseret af ethvert forsøg på at gennemtvinge samvær.

Det, som Familieretshuset her betegner som "voldsfaglig viden", er ikke den samme voldsfaglige viden, som civilsamfundet kalder på. Det er snarere det modsatte.

Familieretssystemet har altså endnu engang omfortolket et begreb, så man kan få alle slags faktuelle forhold til at pege på, at samvær er bedst for barnet. Men hvis ikke dette barn skal beskyttes mod samvær, herunder også overvåget samvær, så ved jeg ikke, hvem der skal.

Familieretshuset har nu sendt en underretning til kommunen, hvori man indirekte mistænkeliggør, om moren i tilstrækkelig grad formår at støtte sit barns behov.

Man har dernæst iværksat et nyt fænomen, nemlig en "børnesagkyndig vurdering". Det er en undersøgelsesform, hvor Familieretshuset udvælger nogle af sagens akter, der forelægges for en psykolog, som på den baggrund foretager en vurdering af barnets behov. Forældrene inddrages ikke, alle sagens akter inddrages ikke, og psykologen møder heller ikke barnet, men udarbejder dog en indstilling til retten.

Baggrunden for at gøre dette er, at man undrer sig over, at barnet i dag fortæller om flere overgreb, end det har gjort tidligere. Man opfatter det sådan, at barnets fortælling vokser i styrke med tiden, fordi man overser de førnævnte forsvarsværker, som en kommunal psykolog allerede tidligt beskrev.

Det er almindeligt kendt, at mennesker, der har været udsat for overgreb, kan være lang tid om at blive klar til at tale om det i sin fulde udstrækning. Alligevel fører denne normale psykologiske proces hos barnet til, at moren nu mistænkeliggøres. Ikke nok med, at hun selv var udsat for vold af faren. Hun skal nu retraumatiseres af en spekulativ børnesagkyndighed.

Med den form for børnesagkyndighed og med en processuel fremgangsmåde, hvor man sagsbehandler hen over hovedet på forældrene, hvordan skal en sag som denne så nogensinde kunne fremme børns ret til trivsel og til beskyttelse? Målet synes snarere at hellige midlet, forstået sådan, at den ideelle standard om at skabe helstøbte børn gennem samvær godt må koste børnene deres trivsel undervejs, når blot idealet om samvær opnås.

oo00oo

Det er et generelt problem, at følgevirkningerne af vold og det naturlige behov for at beskytte et barn fortolkes som "modstandsadfærd", som "manglende mentalisering", som "chikane", som "manglende forståelse for børns behov" og en lang række andre prædikater, der i min erfaring systematisk diskriminerer voldsramte kvinder i familieretssystemet. Det perspektiv er en klar indikator på den manglende voldsfaglige viden.

Retsnormen "barnets bedste" udgør en ideel standard for behandlingen af familieretssagerne. Samtidig er der politisk nærmest intet fokus på skadesvirkningerne af den standard, når den i praksis udfolder sig, som det her er beskrevet. Det svarer til at gøre årsregnskabet op uden at inkludere de røde tal: Det sminkede regnskab dækker over en virkelighed, som de færreste forestiller sig, vi har i Danmark.

For voldsramte og beskyttende forældre er tilliden til familieretslovgivningen og til aktørerne i systemet på frysepunktet. Som det fremgår af min skyggerapport til GREVIO (tilgængelig på vores hjemmeside), skyldes det efter min opfattelse, at der er trængt "forvrængede normer"

ind i familieretssystemet: normer, som retssystemet ikke forholder sig til, og som kun lovgiver derfor kan standse.

Der er behov for materielle ændringer i familieretslovgivningen. Eksempelvis ville en mere håndfast normering af skønnet og det omvendte udgangspunkt i § 7-sagerne gøre en stor forskel for voldsramte kvinder og børn. Ligeledes bør det eksplicit fremgå af lovtæksten, at domstolene ikke må afvise at lade samvær ophøre alene med henvisning til, at der *ikke* er faldet dom for vold i en straffesag. De bør i højere grad inddrage børnenes udsagn om vold.

I de 10 år, jeg har beskæftiget mig med disse sager, har jeg aldrig set situationen være så slem for voldsramte kvinder og børn, som den er nu. Jeg håber derfor, at I vil opfatte min henvendelse som en opfordring og en inspiration til at forbedre familieretssystemet.

Venlig hilsen

[Sendt pr. mail og derfor ikke underskrevet]

Iben Elene Oksfeldt

Chefpsykolog, Litehouse Consult

– her i egenskab af partsrepræsentant

Tel +45 2124 4444

iben.elene@lighthouseconsult.dk